

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 sierpnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Andrzej Westphal

Protokolant: st. sekr. sąd Katarzyna Chudzińska

po rozpoznaniu w dniu: 20 sierpnia 2020r. w T.

sprawy z powództwa: (...) Bank S.A. z siedzibą w W.

przeciwko: A. K. , (...) sp. z o.o. z siedzibą w T.

o zapłatę

I. oddala powództwo ,

II. zasądza od powoda (...) Bank S.A. z siedzibą w W.

solidarnie na rzecz pozwanych A. K. , S. K. i (...) sp. z o.o. z siedzibą w T. kwotę 10.851,00 zł (dziesięć tysięcy osiemset pięćdziesiąt jeden) z tytułu zwrotu kosztów procesu .

Sygn. akt I C 546/17

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank S.A. z siedzibą w W. wniósł pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko (...) sp. z o.o. z siedzibą w T. , S. K. i A. K. o zapłatę kwoty 1.237.384,48 zł z tytułu zaległości wynikających z umowy kredytowej . Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do Sądu Okręgowego w Toruniu (k. 6) .

Pozwani wnosili o oddalenie powództwa (k. 131 – 191) . W niniejszej sprawie pozwany (...) sp. z o.o. z siedzibą w T. występował jako dłużnik rzeczowy – hipoteczny.

Sąd ustalił , co następuje :

W dniu 7 lipca 2008r. pomiędzy (...) Bank S.A. DomBank Hipoteczny Oddział w Ł., a A. K. i S. K. została zawarta „Umowa kredytu hipotecznego” numer (...) indeksowanego do (...).

W § 1 ust. 1 umowy określono, że jego kwota to 635.830,85 zł i jest indeksowana kursem (...) . Przy założeniu ,że uruchomiono całość kredytu w dacie sporządzenia umowy równowartość kredytu wyniosłaby 318.393,01 (...). Rzeczywista równowartość zostanie określona po wypłacie kredytu . Kredytobiorca oświadcza , iż jest świadomy ryzyka kursowego , związanego ze zmianą kursu waluty indeksacyjnej w stosunku do złotego , w całym okresie kredytowania i akceptuje to ryzyko .

W ustępie 2 tego paragrafu stwierdzono ,że spłata kredytu nastąpi w 420 miesięcznych równych ratach kapitałowo – odsetkowych .

Oprocentowanie kredytu jest zmienne i na dzień sporządzenia umowy wynosi 6,56 % w skali roku , na które składa się suma obowiązującej stawki (...) i stałej marży Banku , która wynosi 3,75 % . Kredytobiorca oświadcza , iż jest świadomy ryzyka kursowego , związanego ze zmianą kursu waluty indeksacyjnej w stosunku do złotego , w całym okresie kredytowania i akceptuje to ryzyko (ust. 3) .

Rata kapitałowo – odsetkowa przy założeniu uruchomienia całości kredytu w dacie sporządzenia niniejszej umowy wyniosłaby równowartość 1.936,72 (...). Rzeczywista wysokość rat odsetkowych lub rat kapitałowo - odsetkowych zostanie określona w harmonogramie spłat (ust. 4) .

Na dzień sporządzenia umowy odsetki karne kredytu wynoszą 13,12 % i ulegają zamianie w przypadku zmiany indeksu (...) na zasadach określonych w § 13 umowy i są nie większe niż odsetki maksymalne , których wysokość nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP . Wysokość stopy kredytu lombardowego NBP na dzień sporządzenia umowy wynosi 7,50 % Natomiast po przewalutowaniu kredytu na PLN na podstawie § 14 ust. 3 odsetki karne na dzień sporządzenia umowy wynoszą 20,10 % , nie większe niż odsetki maksymalne i ulegają zmianie w przypadku zmiany indeksu (...) (ust. 5) .

Całkowity koszt kredytu na dzień sporządzenia umowy wynosi 1.007.253,00 złotych polskich (podana kwota nie uwzględnia ryzyka kursowego) . Ostateczna wysokość całkowitego kosztu kredytu uzależniona jest od zmian poziomu oprocentowania kredytu w całym okresie kredytowania (ust. 7) .

Rzeczywista roczna stopa oprocentowania wynosi 6,76% . Ostateczna wysokość rocznej stopy oprocentowania uzależniona jest od zmian poziomu oprocentowania kredytu w całym okresie kredytowania (ust. 8) .

Zabezpieczeniem kredytu była , między innymi, hipoteka kaucyjna (§ 3 ust. 1) .

W § 6 ust. 1 umowy zawarta jest definicja „Bankowej Tabeli kursów walut dla kredytów dewizowych oraz indeksowanych kursem walut” (zwana Tabelą Kursów) . Jest ona sporządzana przez merytoryczną komórkę Banku na podstawie kursów obowiązujących na rynku międzybankowym w chwili sporządzenia tabeli i po ogłoszeniu kursów średnich przez NBP . Tabela jest sporządzana o godz. 16.00 każdego dnia roboczego i obowiązuje przez cały następny dzień roboczy .

W ust. 7 tego paragrafu została zawarta definicja pojęcia „L. 3 miesięczny dla (...) (L. 3 m - L. I. R.) . Jest to oprocentowanie na jakie banki skłonne są udzielić pożyczek w (...) innym bankom na rynku międzybankowym w L. na okres 3 miesięcy (dane te publikuje dziennik „Rzeczpospolita”). WIBOR 3 miesięczny (WIBOR 3 m – W. I. R.) to oprocentowanie na jakie banki skłonne są udzielić pożyczek innym bankom na rynku międzybankowym w W. na okres 3 miesięcy (dane publikuje m.in. dziennik Rzeczpospolita) .

W § 9 ust. 2 postanowiono ,że w dniu wypłaty kredytu lub każdej transzy kredytu kwota wypłaconych środków będzie przeliczana do (...) według kursu kupna walut określonej w Tabeli Kursów – obowiązującej w dniu uruchomienia środków .

Paragraf 10 dotyczący spłaty kredytu w ustępie 3 określał ,że wysokość zobowiązania będzie ustalana jako równowartość wymaganej spłaty wyrażonej w (...) po jej przeliczeniu według kursu sprzedaży walut określonego w „Bankowej tabeli kursów walut dla kredytów dewizowych oraz indeksowanych kursem walut” do (...) obowiązującego w dniu spłaty .

Paragraf 13 dotyczył „Indeksu (...) i zmiany oprocentowania ” . Określono w nim ,że :

- ust. 1 - oprocentowanie kredytu jest zmienne i ulega zmianie w pierwszym dniu najbliższego miesiąca następującego po ostatniej zmianie indeksu (...),

- ust. 2 – indeks (...) dla każdego miesiąca oblicza się jako średnią arytmetyczną stawek L. 3 m , obowiązujących w dniach roboczych w okresie liczonym od 26 dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc ostatni do dnia 25 dnia miesiąca poprzedzającego zmianę ,

- ust. 3 – w przypadku , gdy 26 dzień miesiąca jest dniem wolnym od pracy , średnia stawek L. 3 m obliczana jest od najbliższego dnia roboczego następującego po tym dniu . W przypadku , gdy 25 dzień miesiąca jest dniem wolnym od pracy , średnia stawek L. 3 m obliczana jest do najbliższego dnia roboczego poprzedzającego ten dzień ,

- ust. 4 - indeks (...) obliczany jest do dwóch miejsc po przecinku ,

- ust. 5 – indeks (...) ulega zmianie w okresach miesięcznych i obowiązuje od pierwszego dnia miesiąca, jeżeli wartość Indeksu jest różna od obowiązującej stawki Indeksu (...) o przynajmniej 0,1 punktu procentowego i obowiązuje od pierwszego kalendarzowego dnia miesiąca ,

- ust. 6 - w przypadku likwidacji stawki L. , Bank w terminie 14 – dni od daty jej likwidacji określi nowy czynnik na podstawie którego określane będzie oprocentowanie kredytu , nie spowoduje to jednak zwiększenia marży ryzyka Banku . Nowy wskaźnik obowiązywać będzie od 1 –go dnia kwartału następującego po kwartale , w którym stawka L. ulegnie likwidacji ,

- ust. 7 – Bank dokonując zmiany oprocentowania , zawiadamia Kredytobiorcę, Poręczycieli i właścicieli nieruchomości o aktualnej wysokości stopy oprocentowania oraz dacie jej wprowadzenia , doręczając nowy harmonogram spłat listem poleconym . Zawiadomienie o zmianie oprocentowania staje się integralną częścią umowy i nie wymaga aneksu .

W paragrafie 14 ust. 3 umowy określono ,że jeżeli Kredytobiorca , mimo upływu okresu wypowiedzenia , nie ureguluje należności , Bank w następnym dniu po upływie terminu wypowiedzenia , dokonuje przewalutowania całego wymagalnego zadłużenia na PLN , zastosowaniem aktualnego kursu sprzedaży dewiz , określonego przez Bank w Tabeli Kursów . Poczynając od dnia przewalutowania Bank pobiera od wymagalnego kapitału karne odsetki w wysokości 2- krotności oprocentowania kredytów udzielnych w PLN (nie indeksowanych do waluty obcej) przy zastosowaniu aktualnego z dnia przewalutowania wskaźnika (...) oraz marży obowiązującej w dniu wypłaty kredytu lub jego pierwszej transzy .

Paragraf 15 dotyczył „Opłat i prowizji” . W ust. 1 określono , że Bank pobiera opłaty i prowizje za wykonanie czynności pozostających w związku z zawartą umową kredytową w wysokości obowiązującej w Tabeli Prowizji i Opłat obowiązującej w dniu dokonania czynności . W przypadku nie zaakceptowania niekorzystnych dla Kredytobiorcy zmian w Tabeli Prowizji i Opłat , ma on prawo w terminie 14 dni od jego skutecznego powiadomienia o powyższych zmianach , wypowiedzieć umowę kredytu z okresem wypowiedzenia 30 dni , licząc od daty złożenia lub daty nadania w urzędzie pocztowym oświadczenia o wypowiedzeniu umowy . Aktualna tabela opłat i prowizji jest dostępna w placówkach Banku oraz na stronie internetowej Banku (ust. 8) . W ustępie 10 tego paragrafu wskazano w jakiej wysokości i z jakiego tytułu Bank ma prawo pobrać prowizje w przypadku niewykonania zobowiązań przez Kredytobiorcę .

W paragrafie 20 umowy dopuszczono możliwość przewalutowania kredytu. Może ono nastąpić na wniosek kredytobiorcy pod warunkiem ,że saldo kredytu po przewalutowaniu spełnia warunki określone dla maksymalnej kwoty kredytu , w zakresie wartości rynkowej nieruchomości stanowiącej przedmiot zabezpieczeń, pozytywnej weryfikacji zdolności kredytowej Kredytobiorcy . Bank może żądać w tym celu aktualnych dokumentów dotyczących dochodów , stanu prawnego nieruchomości i wartości ustanowionych zabezpieczeń .

Zgodnie z ustępem 2 przewalutowanie nie może być dokonane :

a) w okresie , w którym kredyt uruchamiany w transzach nie został wypłacony w całości ,

b) w okresie karencji w spłacie kapitału kredytu ,

c) w danym roku kalendarzowym , w którym dokonano już dwukrotnej zmiany waluty kredytu ,

Ustęp 3 - przewalutowanie następuje według kursów , z zastrzeżeniem ust. 5 :

a) kupna dewiz z dnia złożenia wniosku o przewalutowanie na podstawie obowiązującej w Banku (...) w przypadku zmiany waluty z PLN na walutę obcą ,

b) sprzedaży dewiz z dnia złożenia wniosku o przewalutowanie na podstawie obowiązującej w Banku (...) w przypadku zmiany waluty z waluty obcej na PLN ,

dowód : umowa k. 37 – 42 ,

Sąd zważył, co następuje :

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia umowy – patrz tekst jednolity – Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Ustęp 2 tego artykułu stanowi , że umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) strony umowy;
- 2) kwotę i walutę kredytu;
- 3) cel, na który kredyt został udzielony;
- 4) zasady i termin spłaty kredytu;
- 5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany;
- 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu;
- 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu;
- 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych;
- 9) wysokość prowizji , jeżeli umowa ją przewiduje;
- 10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

Stan faktyczny sprawy polegający na tym ,że powód i pozwani A. K. i S. K. zawarli umowę kredytową z dnia 7 lipca 2008r. był niesporny. Strony prezentowały natomiast odmienną jej ocenę prawną.

W odpowiedzi na pozew pozwani podnieśli szereg argumentów na poparcie swojego stanowiska np. dotyczących znaczenia odpisu z księgi wieczystej , niewykazania wysokości odsetek , braku wymagalności roszczenia. Powoływali się także na nieważność umowy . Zdaniem sądu ten zarzut ma podstawowe znaczenie . Jeżeli bowiem umowa byłaby nieważna , to nie ma potrzeby wyjaśniania zarzutów dotyczących jej realizacji np. kwestii wysokości odsetek, istnienia i wielkości zaległości w zapłacie ,czy prawidłowości jej wypowiedzenia .

Zarzut nieważności umowy jest zasadny .

Pozwani podnosili argument, że w niniejszej sprawie nie ma żadnego wiarygodnego dowodu otrzymania przez nich egzemplarza regulaminu kredytowania, Ogólnych Warunków Umów (OWU), czy tabel opłat i prowizji. Powód nie przedstawia takich dokumentów, z którymi zapoznanie się potwierdziliby pozwani własnoręcznymi podpisami (k. 145).

Błędne jest stanowisko powoda (k. 215), że w chwili zawarcia umowy obowiązywał art. 384 § 1 k.c. w brzmieniu: „Ustalony przez jedną ze stron wzorzec umowy, w szczególności ogólne warunki umów, regulaminy wiążą drugą stronę, jeżeli zostały jej doręczone przy zawarciu umowy”. Od 10 sierpnia 2007 r. obowiązywała bowiem następująca treść tego przepisu: „Ustalony przez jedną ze stron wzorzec umowy, w szczególności ogólne warunki umów, wzór umowy, regulamin, wiąże drugą stronę jeżeli został jej doręczony przed zawarciem umowy” (Dz. U. z 2007r. nr 82, poz. 557). Powód nie twierdzi nawet, że doręczył te dokumenty przed zawarciem umowy. Wręcz przeciwnie, sam stwierdza (k. 215 - 216 v), że nastąpiło to przy zawarciu umowy, gdyż na jej ostatniej stronie kredytobiorcy oświadczyli, że otrzymali „Regulamin do kredytu hipotecznego, a także Tabele opłat i prowizji”. Powód nie wskazuje jednak, który paragraf, ustęp, czy punkt umowy ma to potwierdzać. W umowie nie można znaleźć zapisu, na który on się powołuje. Nie ma to jednak istotnego znaczenia wobec faktu, że dokumenty te nie zostały doręczone przed zawarciem umowy.

Poza tym, powód nie twierdzi, żeby doręczenie to dotyczyło wzorca umowy, czyli jak sam określa „propozycji postanowień składających się na treść stosunku prawnego przeznaczoną do masowego stosowania przez tego, kto je ustalił; nie zawierającą więc takich postanowień, które określają indywidualnie drugą stronę lub precyzują przedmiot umowy” (k. 215). Należy stwierdzić, że strona musi mieć możliwość wcześniejszego zapoznania się z tym wzorcem przez czas odpowiednio do tego długi oraz możliwość wpływu na zmianę zawartych w nim postanowień, nie tylko odnoszących się do wysokości kredytu, który ma być jej udzielony. Brak takiej możliwości oznacza, że postanowienia umowy nie były ustalone indywidualnie z kredytobiorcą i nie są dla niego wiążące, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając jego interesy – art. 385¹ § 1 k.c. Paragraf 3 tego artykułu wprost stanowi bowiem, że „Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta”. Art. 358³ pkt 4 k.c. wprost określa jako niedozwolone postanowienia umowne te, z którymi konsument nie miał możliwości zapoznania się przed zawarciem umowy. Brak wiedzy na temat ryzyk związanych z zawarciem umowy i jej wykonywaniem narusza interesy kredytobiorcy. Nie ma on bowiem świadomości wszystkich aspektów zobowiązania, które zaciąga. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje – art. 385¹ § 4 k.c.

Powód twierdzi, że pozwani „mogli się w pełni zapoznać z treścią umowy a w razie wątpliwości dopytać w przedmiocie materii, która mogła wzbudzić jakiegokolwiek wątpliwości” - k. 215. Zapoznanie się z treścią umowy nie jest równoznaczne z wcześniejszym zapoznaniem się z jej wzorcem, czyli projektem wraz z załącznikami np. tabelami, regulaminem. Z tego fragmentu wyjaśnień powoda można odnieść wrażenie, że chodzi w nim o chwilę, gdy umowa jest już przygotowana do podpisania i w tym momencie kredytobiorca może „dopytać”. „Dopytanie” - to wyjaśnienie kwestii niezrozumiałych, a nie aktywny wpływ na kształt umowy.

Pozwani zaprzeczają, żeby otrzymali wzorzec umowy do zapoznania przez jej zawarciem. Została ona sporządzona i podpisana dnia 7 lipca 2008r. Nie można uznać, że pozwani mieli realną możliwość zapoznania się z wzorcem umowy - k. 146. Powód nie wykazał faktów odmiennych, a na nim spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie (art. 6 k.c.). Pozwani nie mogą bowiem wykazać okoliczności negatywnej – tzn. że czegoś nie dostali. To powód musiałby wykazać, że otrzymali dokumenty w stosownym czasie.

Dodać też należy, że § 15 ust 8 stwierdzający, że „Aktualna tabela opłat i prowizji dostępna jest w placówkach Banku oraz na stronie internetowej Banku”. Ma charakter klauzuli abuzywnej.

Charakter taki mają również postanowienia umowy na mocy których powodowy Bank w sposób w praktyce dowolny mógł ustalać kurs (...). Opis tworzenia „Bankowej Tabeli kursów...” zawarty w § 6 ust. 1 nie pozwala na jakiegokolwiek sprawdzenie uczciwości kursu przyjmowanego w rozliczeniach z pozwanymi, na jakąkolwiek jego kontrolę. Opis ten ma charakter bardzo ogólnikowy. Powód nie wykazał także, żeby ten zapis umowy był indywidualnie uzgodniony z pozwanymi. Powód miał więc możliwość przyjęcia takiego kursu, który był dla niego korzystny. Pozwani nie mieli możliwości kupowania waluty na wolnym rynku po kursie, który uznaliby za właściwy i spłacania zobowiązania w tym środku płatniczym. Pozwani w kwestii kursu waluty przyjmowanego przez bank byli pozbawieni jakiegokolwiek możliwości kontroli oraz wpływu na jego poczynania. Mogli się im jedynie podporządkować. Oznaczało to dla nich pozostawanie w stanie niepewności, gdyż nigdy nie wiedzieli jaki kurs w danym dniu ustali bank. Niepewność dotyczyła też tego ile ostatecznie będą musieli zwrócić bankowi z tytułu spłaty kredytu. W umowie podano jedynie całkowity koszt kredytu na dzień jej sporządzenia. Ostateczna wysokość całkowitego kosztu kredytu uzależniona była od zmian poziomu jego oprocentowania w całym okresie kredytowania (§ 1 ust. 7). Powodowie nie wiedzieli też jakie będą płacić odsetki. Ich wysokość także była bowiem uzależniona od kursu waluty ustalanego przez powoda (§ 1 ust. 3 i ust. 5). Wielkość kredytu w chwili jego uruchomienia, także miała zostać określona stosownie do kursu (...). Kurs waluty ustalany przez bank miał znaczenie także przy przewalutowaniu. Stosowano w tym przypadku dwa kursy: kupna i sprzedaży (§ 20 ust. 3).

Bank w sposób dowolny mógł kształtować swój zysk poprzez ustalanie kursu waluty w sposób korzystny dla siebie. Sposób określenia kursu (...) zawarty w umowie pozwala też na ocenę, że w tym zakresie wzorzec umowy jest sprzeczny z art. 385 § 2 k.c., gdyż nie był on sformułowany jednoznacznie i w sposób zrozumiały.

Dla oceny, że nastąpiło rażące naruszenie interesów kredytobiorcy wystarczające są dokonane powyżej konkluzje. Sąd ocenia umowę, a nie to czy z abuzywnego jej postanowienia wyniknęła dla jej strony szkoda, czy też nie. Nie ma więc znaczenia w sprawie, czy kurs waluty ustalany przez powoda był „uczciwy”, czy też nie.

Wprawdzie sąd dopuścił (k. 439 - 439 v) zgłoszony przez powoda dowód z opinii biegłego na okoliczność:

a) różnicy między kursem kupna (...) publikowanym przez NBP,

a kursem kupna (...) wyliczonym przez powoda w dacie uruchomienia kredytu oraz różnicy między kursem sprzedaży (...) publikowanym przez NBP, a kursem sprzedaży (...) wyliczonym przez powoda w dacie dokonywania wpłat przez pozwanych i w dacie przewalutowania kredytu po wypowiedzeniu umowy,

b) wysokości zadłużenia pozwanych względem powoda z tytułu przedmiotowej umowy kredytu hipotecznego przy założeniu, że kwestionowane przez pozwanych klauzule powinny zostać zastąpione obowiązującymi w dniach wypłaty środków kredytu oraz zapłaty poszczególnych rat kursami kupna i sprzedaży franka szwajcarskiego ogłoszonymi przez Narodowy Bank Polski z uwzględnieniem godziwej marży banku oraz jaka marża winna być obliczona, ile powinna wynosić, a w szczególności czy może ona być obliczona jako średnie spready stosowane przez polskie banki w transakcjach z indywidualnymi kredytobiorcami w tym okresie,

ale nie czynił ustaleń i nie wyprowadzał wniosków z tej opinii.

Dowód ten był bowiem nieprzydatny dla rozstrzygnięcia sprawy. Jak wyżej wskazano, nie ma bowiem znaczenia, na ile kurs waluty przyjmowany przez powoda był „uczciwy”.

Odnosnie punktu „b” tezy dowodowej należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie sąd nie ma prawa dokonywać ingerencji w stosunek zobowiązaniowy stron i regulować go na odmiennych zasadach, niż wynika to z umowy. Przypadki dopuszczalnej ingerencji są enumeratywnie określone w art. 357¹ k.c. Przepis ten nie stanowi natomiast podstawy rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Dokonywanie zmiany stosunku zobowiązaniowego łączącego strony w jakichkolwiek innych przypadkach naruszałoby zasadę swobody zawierania umów (art. 353¹ k.c.). Nie jest więc dopuszczalne. Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy, w kompetencji sądu mieści się badanie czy umowa

jest zgodna z prawem, ale już nie zastępowanie jej postanowień innymi rozstrzygnięciami, np. dotyczącymi innych zasad obliczania kursu (...) (i to jeszcze za okres wcześniejszy niż data wyrokowania).

Na marginesie wskazać należy, że działanie takie byłoby też sprzeczne z art. 321 § 1 k.p.c. Przepis ten stanowi, że sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Granice wyrokowania wyznacza więc także podstawa faktyczna powództwa – czyli fakty z których powód wywodzi swoje roszczenie. Powód domagał się zapłaty na podstawie umowy kredytowej zawartej przez strony. Nie domagał natomiast się jej modyfikacji.

Zmiana postanowień umowy może mieć miejsce tylko za zgodą obu stron. W niniejszej sprawie nie było takiej zgody.

Wskazane tu uchybienia powodują nieważność umowy. Zgodnie z art. 58 § 1 k.c. nieważna jest, między innymi, czynność sprzeczna z ustawą. W niniejszej sprawie sprzeczność ta polegała na stosowaniu klauzul naruszających dyspozycję art. 353¹ k.c. Przepis ten stanowi, że strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swojego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiał się właściwości (naturze) stosunku, ustawie, ani zasadom współzycia społecznego. Powód naruszył też dyspozycję art. 385¹ k.c., stosując klauzule abuzywne. Naruszył też właściwość stosunku prawnego doprowadzając do sytuacji, że kredytobiorcy nie wiedzieli, w chwili zawarcia umowy, jaka będzie wielkość ich zobowiązań wobec banku; między innymi - jaką kwotę będą musieli ostatecznie zwrócić. Bank naruszył również zasady współzycia społecznego polegające na uczciwości i lojalności w obrocie cywilnoprawnym. Wykorzystał swoją dominującą pozycję i narzucił korzystne dla siebie warunki. Rola klienta polegała w istocie tylko na przystąpieniu do nich, a nie na równoprawnym ich negocjowaniu.

Kolejną przyczyną nieważności umowy jest to, że charakter uchybień nie pozwala na stwierdzenie, że w części pozostaje ona w mocy – por. art. 58 § 3 k.c. Z okoliczności sprawy wynika, że bez postanowień dotkniętych nieważnością umowa nie zostałaby zawarta. Jej istotą było bowiem udzielenie kredytu denominowanego do franka szwajcarskiego. Bez mechanizmów spłaty rat kredytu i ustalenia oprocentowania bank nie zawarłby tej umowy. Były to bowiem rozwiązania przez niego określone, stanowiące narzucony przez niego wymóg i zapewniające mu osiągnięcie zysku. Były to natomiast warunki nieuczciwe.

Sąd w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę podziela pogląd wyrażony w wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 3 października 2019 r. wydanego w sprawie K. i J. D. przeciwko Raiffeisen Bank (...) – Oddział w Polsce (C-260/18), że jeżeli utrzymanie w mocy nieuczciwego warunku nie jest możliwe, to umowa nie może nadal obowiązywać w rozumieniu art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 i musi zostać unieważniona.

Art. 6 ust. 1 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. Urz. UE. L nr 95, str. 29) określa, że „Państwa Członkowskie stanowią, że na mocy prawa krajowego nieuczciwe warunki w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców z konsumentami nie będą wiążące dla konsumenta, a umowa w pozostałej części będzie nadal obowiązywała strony, jeżeli jest to możliwe po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków”.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania, sąd oddalił powództwo.

Skoro powód przegrał sprawę, to na podstawie art. 98 § 1 i art. 99 k.p.c. sąd zasądził na rzecz pozwanych zwrot kosztów procesu. Składały się na nie: wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 10.800,00 zł (ustalone na podstawie § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265) oraz opłaty skarbowe od pełnomocnictw – 51,00 zł. Stosując odpowiednio art. 105 § 1 k.p.c. kwota ta została zasądzona na rzecz pozwanych solidarnie.